

florica mitroi

Lotusul

I. DIN NOU COBOR SCARILE INTUNECATE

Lacrimile mele dezagregă personalitatea mea o, doamnă și ochii negri ai unei icone sere pe gîtul meu ca un clește

II. LA CAPATUL VOINTEI MELE

lotusul o, lotusul meu, tu ești frumos asemenea toatălui meu o, piciorul meu divin tu niciodată nu abosești

III. NU ACCEPT NOAPTEA ȘI

incordată în frinele stăpînise căii frac padul dedesubt în abisul pasomarii

plînge lat ce-am iubit mai mult tatăl meu cel mai frumos schiop plînge încoalt de șobolani personalitatea mea o, doamnă și ochii negri ai unei icone sere pe gîtul meu ca un clește

lotusul o, lotusul meu, tu ești frumos asemenea toatălui meu o, piciorul meu divin tu niciodată nu abosești

incordată în frinele stăpînise căii frac padul dedesubt în abisul pasomarii

MOARTEA

incordată în frinele stăpînise căii frac padul dedesubt în abisul pasomarii

la scara abisală deschide ușa vințoa mea este să intre vîntul roșu capul roșu și stelele palide deasupra Ierusalimului.

VII. NAȘTEREA ȘI TU LOTUS

tu care m-ai vindut și m-ai mințit la gîndurată am tipul și limba mi-a plesnit în două și la parazitismul durerii și cosmic vîd odevărul meu scizura nașterea și tu lotus tu care m-ai vindut și m-ai mințit

VIII. TU VREI SĂ FII CU MINE

tu anuci după mine razele tale

IX. PĂRUL TAU ROȘU

l-ai schimbat cu părul meu întunecat și astel eu am devenit bărbat

X. SPLENDOARE

și a luminii atît de puternică atît de neterică

XI. O TRANȘĂ

a luminii

XII. TU NU OBOȘEȘTI

tu nu accepți noaptea și moartea tu lotusul meu tu plîngînd în hohote strănești bărbatul întunecat al morții tu nu abosești niciodată.

Pe la mijlocul dimineții, după ce se învîrte în vreme fără noaptea prin camera, pictorul se așază să deseneze niște cai sălbatici; doi armăsari peșterii și unul negru galopau cu coamele fluturînd, văzuți din profil; cei peșterii crupă lîngă crupă, cu boturile aplecate și nările lărgite, cel negru în urma lor, sălind peste un obstacol, cu trupul scabru și picioarele din față întinse aproape la orizontală.

Trasa două-trei linii, estompa cu buricul degetului mare negru prea gras al cărbunelui și se uită mereu la ceasul cu cuc, enervat de înțeperea Leontinei. Căii își se înfășește deodată prea cuminti, își se păru că le lipsește frenezia, mototol coala de hirtie, o aruncă în coșul de sub masă și deschise fereastra dinspre strada Balanței.

Nu se sinchisi de prezența bărbosului în curtea casei de peste drum, îl mai zărise și așază, cînd intrase pe poartă urmat de Silvestru. Mutu, adică Silvestru, cărșe gheboșat două geamantane uriașe, din piele maronie. Acum strălucul scria ceva la masa de sub nuc; își tîrîa buzele, preocupat, creionul îl atîna de gît pe pagină, uneori se sculpa cu mina stîngă în creștetul capului. Obrăzul prelung îl era înconjurat de o barbă marinară-rească, scurtă, avînd culoarea nisipului ce conține mult siliciu.

„Se va plînge repede de strada Balanței; mine sau poimîine se va muta la hotelul din centru, într-o cameră cu baie, telefon și televizor; și, peste un număr de ani, cînd amintirile își se vor sedimenta, va povesti nepoțelilor cum a cîntecul al să descindă aici într-o seară de mai, pe nepregătite, într-o locuință rustică.”

Reveni în mijlocul camerei, dezveli șevalețul, îl întoarse către lumină. Snaarele primăverii pătrundeau timid pe fereastra din stînga, diluat, străveziu, ca un sirop galben peste care s-a turnat mult alon.

„Ce mizerie, stau ca un entraghis și o aștept pe Leontina. Mi-a promis că vine să pozeze, dis-de-dimineață.”

Sosi destul de tîrziu, pe la unsprezece, întunecată și mahmură, dar după ce bău o sticlă de Pepsi se mai învîioră, începuse să blesteme toți bărbații din lume, ceea ce putea să însemne o oarecare bună dispoziție.

— Să-î arză focu, domnu Androne, rosti cu vocea-i leneșă, răgusită, în timp ce se dezbăca în spațiile paravanului, toți sint niște lași, niște profitori, dacă nu-i cunosc eu, atunci cine dracu îi mai cu... — Bine, incuviință pictorul, într-un fel al dreptate. N-avea rost s-o contrazică, ar fi fost în stare să se supere, să plece și să nu se mai întoarcă niciodată.

— Grăbește-te, o îndemnă, se duce soarele, dacă mai pălăvrăgim o să termin nudul ăsta la paștele cailor. Lucră îndirijit, concentrat, uită să-i acorde Leontinei cite o mică pauză; sesiza că femeia așezată în lîngă el se mai învîioră, începuse să blesteme toți bărbații din lume, ceea ce putea să însemne o oarecare bună dispoziție.

— Gata, o anunță, ești liberă, am să fac alădată ultimele rețușuri, te-aș ruga să mai vii jo.

El apăsase o țigară, trase primul fum cu lăcomie, își înveli urechile și simi cu un șal lat, ascunzîndu-și o parte a trupului mai mult din cochetărie decît din pudoare, apoi se apropie de fereastra dinspre stradă; se trase puțin înapoi, pentru a nu fi văzută.

— Ești, ai să te învîioră, stă la masa de sub nuc și scrie. Zău dacă pot să pricep cum a reușit s-o convingă pe profesoară să-î închirieze casa. Trebuie să fie un tip al dracului de perseverent.

— L-am zărit așază. Pariez pe orice că nu va locui o vreme pe strada Balanței. Probabil vrea să consume un rest de concediu. — Ba nu, tipul va sta acolo luni de zile. Mi-a spus Silvestru că s-a învîiorat cu el să-î aducă în fiecare dimineață un litru de lapte. Crez că-î bolnav?

— Poate. — Nu prea arată, e bărbat bine, solid, îți face plăcere să te uiți la el. — Atunci, uită-te în liniște. Eu dau o raită prin oraș. Am fumut enorm azi. Să-mi lași cheia sub pres.

Dezbrăcă hățul, aproape îl smulse de corp, își prese bascul din mers și trîni stă. O clipă fu ispitit să se întoarcă pe neașteptate, să motiveze că a uitat ceva. Oare în lîngă lui Leontina se ascunde tot în spațiile paravanului, sau se îmbracă fără să fie văzută în ferestre larg deschise, pîndînd reacția chiriașului de vizavi? Greu de ghicit... Poate chiar acum își tragea peste umeri juponul descurt pe canapea, poate deschidea frigiderul și căuta vreo bătuță. Se felicita în gînd că avusese ideea să încute sticla de coniac în șifonier.

Casa profesoarei părea că se menține în picioare doar printr-o minune, cerdacul-i coșcovit semăna cu carnea părgălită a unei nave naufragiate, aruncată de uragan în fărîmul unei insule pustii. Oare de ce-i venise în minte această comparație? Poate din cauza noului vecin, care arăta ca un marinar; dar n-avea cituși de puțin înfășurarea unui marinar bătrîn, măcinat de gîta și artritisul, aducea mai dogrăbă în bătuță. Se felicita în gînd că avusese ideea să încute sticla de coniac în șifonier.

Nu mai scria, terminal indesa cu tutun o pipă scurtă, curbată; apăsase pipa, puful de citeva ori, apoi înălță capul, parcă avertizat de un al șaselea simț că cineva se uită la el insistent; cînd înținu privirea lui Androne zîmbi comic, un moment, pe urmă reluă scrisul. Avea ochii atenți, pătrunzători.

Ce motive îl îndemnaseră să se acutze în casa octogenarei, cum izbucise să se impună în fața unei femei încăpățîinate, care pină ieri refuzase orice fel de chirie? Poate îi era rudă... Nu, imposibil înținu localității și în gîndul mai era nîc un fel de rudă, de foarte multă vreme. Lucrul acesta îl atfășe și el, Androne, la puțin timp după ce sosise în orașel, cînd

gheorghe buzoianu PEISAJUL

încă locuia la celălalt capăt al străzii Balanței, în Casa Viziru; da, bătrîna refuza orice relații cu vecinii, și poate tocmai din această pricină a fost uitat cînd poștalu i-a adus cartea ei de vizită, pe care scria: Gloria Eliza Meltzer — PROFESOARĂ DE CALIGRAFIE ȘI DESEMNI; odată cu cartea de vizită, în plicul cu aramă de gutul, îi fusese trimisă și oferta de vizitare a șevalețului; acceptase oferta nu pentru că avea neapărată nevoie de un șevalet, ci pentru că gestul fostei profesoare îl emoționase, adică îl emoționase cu un an în urmă, cînd nu cunoștea pe nimeni în oraș și singurătatea și teama de ratare îl dădeau tot mai des tîrcoale...

Porni încet în josul străzii. Privit din spate semăna cu un actor care interpretează rolul

unul om abătut, împovărat de griji. Un fost student de-al lui îi spusese odată: „Maestre, dacă vă vede acum un admirator de-al dumneavoastră, își va închipui că marele Androne e un tip banal, minat de cine știe ce necazuri mărunte. Publicul și-a format o părere de ne-zdruncinat despre arta dumneavoastră, nu trebuie să-î decepționați. Vă implor, nu mi-o luați în nume de rău, corijați-vă tînuța!”

E adevărat, studentul acela în care crezuse într-o anumite perioadă cu toată țîra — de ce? — se confundase mai tîrziu în deplină medicritate.

Oculi Casa Viziru, trecu pe lîngă fîntîna abandonată, cu ghizdurile ruinate, sovăi citeva clipe, se întrebă dacă n-ar fi mai bine să se îndrepte către centrul orașului, apoi apucă pe cărara invadată de buruieni. Aerul căldut mirosea a praaf și a frunze arse. Își aminti cum sosise în orașel.

Era o seară cu cer noros. Căutase zădărnice o cameră, însoțit de ceteristul cu care intrase în vorbă în betăria din vecinătatea gîrji; de fapt, bețivanul acela nu dorea nimic altceva decît să-î ofere citeva orice fel de bătuță alcoolică, nu cunoștea nici un localnic, deoarece îl însuși se mutase abia de o zi în orașel. Au colindat de-găba citeva străzi, bătînd din poartă în poartă, primind pretutindeni răspunsuri negative. După ce s-a despărțit de ceterist, a început să plouă torențial, să toarne cu găleata. Potopul l-a surprins în dreptul Alimentareii de pe strada Balanței, un magazin mic, întunecos ca o cavernă. A rămas citeva minute lîngă vitrina, zgribulit, ud leacără (trencuș se află în valiza depusă la biroul de bagaje), întrebîndu-se dacă e cazul

să cumpere ceva pentru a avea un motiv să păsească dincolo de prag. Avea senzația că s-ar putea să nimerescă într-un mediu în care nu va fi agreat, că la cel mai mic gest necugetat va fi expulzat cu forță și grosolanie în lumea pe care tocmai o părăsise. Vinzătorul bea vin împreună cu responsabilul Lacto-Barului de-alături. Cînd l-au văzut, (oțete strălîn li se părea suspect), au ascuns în spațiile teighelei borcanele de iaurt, folosite drept pahare. Pe eticheta sticlei golite scria: VIN DE MASĂ — Superior. „Cum e vinul ăsta?” l-a întrebă, scoțînd din buzunar o suță de lei. „Deh, a mărmat vinzătorul, cam acru, dar în lipsă de altceva...” Ploaia continua să cadă în falduri, izbea cu

furie asfaltul peticit, se prelingea în rigolă, spumoasă.

„Bine, umpleți-mi și mie un borcan, mi-e frig, m-a răbit apa pină la piele!”

Pe urmă le-a oferit pachetul de „Kent” și a făcut cîinste cu un litru de vin, explicîndu-le că ar vrea un loc de dormit, provizoriu, că n-a găsit niciieri o cameră, nici la hotel, nici la vreo gazdă particulară. L-au privit hănuțori, așa cum privesc locuitorii acestui orașel de cîmpie orice străin ivit pe neașteptate. Înainte de ora închiderii ușilor se instaurase întinerul, ploaia se mai domolisise, în magazină mirosea a scorțoșă și a lămie, vinzătorul zise:

„Uite care-î situația, maistre, ar fi o oadaie liberă undeva.”

„O iau. Nu prețind decît liniște și un pat unde să mă pot odihni.”

Pat există, bineînțeles, iar dacă-î vorba de liniște... Păi, domle, acolo îți vîrî și-o lei rezina de atita liniște. Bă, Mutule, la du-î din lîngă la Casa Viziru! Dă-î camera ala pe care tu oricum n-o folosești...”

Dintr-o încăpere alăturată, probabil magazia, s-a auzit un ins roșcovan, scund; bratele-î anormal de lungi, cu palme roșii, formați un contrast hazliu cu albeașta puhavă a obrărilor; urechile străvezi izbucneau în unghi drept de fiecare parte a capului, ca niște evantai, pregătite parcă să capteze cele mai neînsemnate șoapte, iar pe frunte avea îndesată o șepură împodornită cu zeci de înșegne. Îl chema Silvestru, dar avea un defect de vorbire, nu putea să-î pronunțe pe „c”, adică rostea „t” în loc de „c” și din cauza asta toată lumea îl zicea Mutu. De pildă, în gura lui cuvîntul „borcan” devenea „bortan”.

Casa Viziru era alcătuită din două corpuri fără etaj, situate față în față în unul de brîu lat de piatră, stucatură complicată la ferestre și marșiză cu geamuri colorate, — celălalt o înșuire de odăi joase, tip vagon. În fundul curții se afla un grajd, sau hambar, în care de ani de zile agoniza pe butucul un Ford străvechi, cu mustăți.

Pe Leontina a înțîn-o încă în prima seară; citi pe-aici să se izbucse de ea lîngă casa tip vagon. Ieșea din prima cameră, îndreptîndu-se către cișmeaua din dreapta porții. Ar fi trebuit să-î mire buimăceala ei, mersul ca de robot, dar n-a reușit-o în seama, nici micar n-a salutat-o. Îl preocupau alte probleme. Mădăril vorbind, nu putea s-o vadă prea bine, pentru că lumina fîrțată ce se strecura prin geamurile marchizet dezvăluia cu zgîrcenie spațiul dintre cele două case.

Odaia oferită de Mutu era mobilată cu un pat de ospital, un dulap, o măsuță rotundă și două scaune desprechiate. În rest, era o încăpă de multă liniște încît se simtea puțin stingher. Într-un fel, aproape regreta că locuința aceea va fi provizorie. Întoideauna îl îngrozisese schimbările, adică schimbările ce făceau de un anumit program colidant, caparier; se considera o imixtiune brutală în universul său, și se simțea deosebit asupra spiritului. Se hotărîse să plece din București după o îndelungată, chinătoare chibzuință. În stînga îl avea vecin pe Mutu, în dreapta pe Leontina. Un timp a stat moleșit pe prag, a ascultat trîntit monoton al ploii, pleznetul picătura de acoperșul hambarului, apoi e-a întins pe pat, cu minile sub cap. A adormit imediat, toropit de vinul băut la Alimentare. De dimineață, cînd s-a dus să-î ia bagajul de la gară, usa din dreapta era larg deschisă; Leontina și profesorul erau pe care sfîrșia un mic ibric cu apă rece și o bugele, a descinsat vreo zeci de minute cu s-ar fi potrit mai dogrăbă cu o fetiță care se joacă cu păpușile, decît cu femeia aceea suplă, bine făcută dar șleampăță, neplegnată, înfășurată într-un capot liliaciu rupt la poale.

S-a aprit în loc involuntar, parcă acționat de un nevăzut resort, a privit-o atent, două-trei secunde, mormăind un salut. După ce a trecut strada, s-a gîndit să se întoarcă, să-î ofere vecinului să pozeze (de multă vreme îl nședea ideea unui nud construit într-o manieră dese-nbită), însă n-a avut curajul să-î se adreseze, pentru că atunci nu știa nimic despre ea, nu-l cunoștea nici măcar numele.

Săptămîna următoare, cînd a rugat-o să-î devină model — contra plată, desigur — ea l-a scrutat pieziș și i-a aruncat peste umăr o insultă, rostită totuși moale; cuvîntul obscen a răsunat patetic în curtea pustie, constituînd avînsul timid al lungilor spovedințe de mal tîrziu. Când a revenit cu bagajele, a descinsat vreo zeci de minute cu s-ar fi potrit mai dogrăbă cu o fetiță care se joacă cu păpușile, decît cu femeia aceea suplă, bine făcută dar șleampăță, neplegnată, înfășurată într-un capot liliaciu rupt la poale.

S-a aprit în loc involuntar, parcă acționat de un nevăzut resort, a privit-o atent, două-trei secunde, mormăind un salut. După ce a trecut strada, s-a gîndit să se întoarcă, să-î ofere vecinului să pozeze (de multă vreme îl nședea ideea unui nud construit într-o manieră dese-nbită), însă n-a avut curajul să-î se adreseze, pentru că atunci nu știa nimic despre ea, nu-l cunoștea nici măcar numele.

Ape profunde

Se va fi întimplat să vezi și să simți Drîzna despletire a vieții în ape profunde

Cînd timpanele peștilor ard în văzduh

Deasupra focului

Deasupra focului cîmpia ardeu în timp ce ai nu se lășau duși în deasa lume a morții.

Se zvonea că-n aer s-ar putea foarte bine ivi un tun care să zvonească încine —

atît de tare răsună secolul și trupul lui subțire începu să zvonească la trecerea unei semînții barbare.

Mult timp a rămas cerul închis ca un ostacol lărg de respirație și anii popoarelor înflorau pe văi dezvăluindu-și simpla mișcare.

în timp ce ei nu se lășau duși în deasa lume a morții.

Cîmpia, care pe toți ne cuprinde

Revăd inserarea pe-un dinte tinăr și dacic, de col. Cîmpia, care pe toți ne cuprinde și-o tras tepele sale din ape, la mal.

Rămas-am, deci una din ințelele-i bolii să te sprijîn — ochi înflorîn în trupul de miel zărnind un soare vinat pe cer.

Căii cu harpe în piept și potcoave solare zburau pe lîngă cealaltă jumătate de lume:

părea că este zgomotul trăsuri de lapte pe trabuș și punctul în se ișucese sub braț ori sulăleu lăia zăpoda (ca o șină de tren).

Înverea în noi țetui, dar nu se-nlegea nimic să se afle, să se-aline.

Tăpînce noastre goale au sunat ușor pe coridoare astrelor și lungi în graiul soarelui notat ca niște păsări de aur de pe pămînt.

artur bădița

Tinăr de ești

Tinăr de ești și pasnic în lum, nu pafi uita gustul de vieță al materiei — unicul lucru care e viața.

Tinăr de ești peste tăpezi dorind numai ce sufletul nu poate avea sau are — aprinde tot ce-i de aprins pe umăr-ți gol și-naltă-te odată cu ziua.

Urme de pași pe steaua de purpură

A sunetul acela Nici că se mai aude Urachea mea supusă Ține loc de memorie Cu cît intră în seară Sialui de îmănuși se rotește peste casă Ca un crunt și meral curcubeu

Aproape-i amiază. Și cineva Umît Un trup de om se prăbuși Înghetat

M-am uitat și eu Doar am văzut Și am Uime de pași pe steaua de purpură

teatru

Unul din elementele fundamentale ale teatrului lui Teodor Mazilu, care-i formează originalitatea, este personalitatea sau comic. În acest sens Mazilu se deosebește de tot ce s-a făcut pină la el într-un fel care intrigă și fascinează. Am fost invitați să considerăm contradicția dintre aparență și esență drept una din principalele surse de comic în teatru. Tată o chestiune care nu se mai pune: eroii pieselor lui Mazilu disimulează aproape orice, cu excepția esenței lor. Ei nu mai practică nici acea duplicitate lăuntrică abisală care-i face pe tickloși frumoși cel puțin în proprii lor ochi. „Negativii” lui Mazilu se dispensează de slăbiciunea sentimentală de a se considera „buni, tot așa cum urmăresc cu o logică implacabilă distrugerea lăzuilor altora în privința lor. Într-un anumit fel, acest tip de personaje este sincer pină la a înșăpămînta, consecvent cu sine pină la fanaticism. În genere, mobilul său este ura față de un conținut uman pozitiv: își „siluiesc” sufletul, își elimină sentimentele — pentru ce? Mai adesea pentru o ficțiune abstractă, pentru satisfacția sumbră de a acționa malign împotriva semenilor, ori pentru o „situație” care nu-i aduce de fapt nici-un avantaj. Eroii lui Mazilu se află în rău așa cum s-ar „afla în treabă”, fără alt scop decît certitudinea că numai aici se realizează, că aici, în sfîrșit, sint ei înșiși. Prin aceasta chiar, satira dramatică își exprimă tînta deschisă, dispunînd ambiguitatea, anulînd orice speculație introductivă.

Mobilă și durere este o comedie atroce, care dincolo de replica strălu-

Mobilă și durere

ciată schitează în chip paradoxal ceea ce am putea numi citeva destine negative. Unul dintre acestea este Sile, directorul cooperativei „Avîntul mobiliei”, parvenit virtuos și mitocan, abiat după sute (evident hirtia-monedă) în curs), altul Core, învîntat neobosit, josnic, activ pină la nebunie. Melania („trecută de douăzeci de ani, a mai fost recăsătorită”) reprezintă eternul feminin mazilian prin nimic idealizabil, goală concentrată de interes exprimată cu diabolică indiferență. Îi menționăm deocamdată doar pe ei, fiindcă în recenta reprezentare de la Teatrul de Stat din Oradea sint singurii care au beneficiat de Interpretării coreșpunzătoare, datorate actorilor Liviu Rozorea, Nicolae Parascan și Cristina Schiopu. Subliniem cu această ocazie și un fapt care începe să fie remarcat de oamenii de teatru: o interpretare neortodoxă în cazul personajelor lui Mazilu le de-clasează estetic, ca să ne exprimăm astfel, le face să eșueze în sechei, iar pentru critic devine de prisos să le mai analizeze. Fără a se arăta prea staturilor în edificarea spectacolului (totuși o premieră pe țară!) fără, de asemenea, a aprofunda toate caracterele cu fervoarea și necrutarea pe care ele le reclamau, regizorul Mircea Cornișteanu a izbutit în citeva momente să-î facă pe eroii amintii ca în nefirescul lor ontologic să pară firești unități de alții. Ceea ce înseamnă că a pătruns cel puțin o notă caracteristică a dramaturgiei lui Teodor Mazilu.

Marius Robescu

film

O lume de interes contradictoriu este scenariul lui Ion Băiesu la filmul **Omul care ne trebuie**. Există în primul rînd un maestru care hotărîște să se retragă într-o viață mai liniștită și mai interesantă — cu condiția ca problemele pe care le ridică, unele din ele doar sugerate, să fie luate în serios și duse mai departe... Regizorul Manole Marcus nu ridică însă mînașura aruncată de Ion Băiesu: multe din personaje sint transformate în caricaturi, împlinesc un pitoresc, filmul lîund astfel o alură glumeață care nu este deloc în folosul său. Jean Constantin, Nicolae Teică, Ovidiu Schumacher, George Mihăiță, Constantin Rucăreanu, Marga Barbu, Mircea Anghelescu, Matei Alexandru sint, în interpretarea lui Manole Marcus, o galerie de caricaturi inofensive, devitalizează... De cu totul alt tratament se bucură personajele principale jucate

Omul care ne trebuie

de Ilarion Ciobanu, Catrinel Dumitrescu, Jeana Gorea; calitatea lor umană nu poate fi pusă la îndoială. Ba chiar este subliniat în contrast cu tipologia menajerică din jur. Manole Marcus evită, prin satiră, adevărate confruntări de caracter de interes și mentalități, rezolvînd comod, partinitor, situațiile care conțin neapărat „primejdia” dramei. Nici celelalte realizări nu fac vîrîm efort în direcția obiectivităii. Imaginea este, și ea, convențională, fără a putea amănunțit semnificativ, muzica lui George Grigoriu acompansiază optimist-timereșe, decorurile sint impersonale... Intreg cadrul social, psihologic, este în cele din urmă impersonal — o construcție din prefabricate preluate din depozitul dărnice al cinematografiei noastre, care oferă comodități de tot felul. Suficiența în înțelegerea umanului, siguranța cu care Manole Marcus desparte binele de rău, obligă filmul să se oprească la suprafața faptelor. Chiar personajul cel mai complex al filmului, jucat de Catrinel Dumitrescu, în tonul unei sensibilități urzuse, morcocoase, este lipsit de semnele candorii, nesigurantei, nonconformismului vîrșit, pozei și generozității, care l-ar fi dat o cu totul altă statură dramatică. Dacă ar fi fost mai interesat de lumea filmului său, dacă ar fi avut țîra să treacă dincolo de aparențe, cred că Manole Marcus ar fi realizat mai mult decît această comedie, în mare parte convențională.

Nicolae Mateescu

televiziune

Apărîrea pe micul ecran a lui Nichita Stănescu a constituit și constituie mereu un eveniment, acesta fiind nu numai o mare personalitate poetică ci și un strălucit intermedier între poezie și marele public. Spre deosebire de alți confrăți care încearcă să-și explice creația în fața camerei de luat vederi cu timiditate, ori, aparent, conșciv, Nichita Stănescu știe să facă un poet care există în conștiința publică exclusiv prin opera sa „imperfectă” nu poate fi altceva, indiferent în ce situație ar fi pus, decît creatorul acestei opere. El nici nu se teme și nici nu-și exagerază emoția în fața teleobiectivului pe care și-l suppose cu vervă, obșcîndu-î să-î urmezze pentru a descoperi împreună „starea de poezie” pe care numai un creator autentic o poate revalui pe dimensiunea unui ecran dincolo de care se simte privit și ascultat de milioane de oameni. Am văzut de prea multe ori confrăți ai poeziei sau alți creatori de artă parcă legați de aparatul de filmat, țîrîți de acesta spre cele mai incredibile expresii, spre cele mai neașteptate platitudini și opinii de serie, pentru a nu evidenția prezența de spirit a lui Nichita Stănescu. Desigur că la această prezentă impresiionantă contribuie nu numai poezii însuși, ci și interviuitorul a cărui misiune este mult mai complicată decît pare. A ști să întrebă este prima condiție pentru a obține răspunsuri care să merite să fie ascultate. Nemaivorînd că primul care judecă întrebările

Nichita Stănescu și interviul

și hotărîște cum să răspundă este chiar cel întreat. Dacă afară plouă și-î întrebă pe un poet „cum e afară”, firește că și acesta își va răspunde că plouă pur și simplu, ceea ce va face să plouă și în mintile și sufletele noastre. Sânziana Pop, în afară că știe să-și pună și singură întrebări pentru a-și găsi răspunsurile în propriile sale cărți, știe și să întrebă pe ceilalți exact ce-î interesează și, implicit, ne interesează pe noi. Recentul său interviu cu Nichita Stănescu a exprimat tocmai această corelație între întrebările ei și răspunsurile poetului, unitatea lor de „interes”. Nefînd primul, ne așteptăm la aceasta și nu facem aici decît să ne declarăm absolut de acord cu acest mod de „dezvăluire” a unui mare poet de către cineva care îl cunoaște bine și care îl creează astfel de la început ambianța proprie mîrturisirii. Din păcate însă, spațiul acordat a fost mult prea restrîns, puțin peste 10 minute. Ne-a mirat că „generozității” celor doi s-a răspuns cu atita zgîrcenie, simîndu-se pe alături chiar și excesiva duritate a mesei de montaj. Succesele de pînă acum ale interviului T.V. în aria cultural-artistică, ne obligă din cînd în cînd să revenim asupra modului lor de realizare și, mai ales, în cazul de față, de „exploatare” în emisiuni. Pentru că este păcat (și se știe cît de păgubos) să faci două lucruri deodată. Un bun este de ajuns.

Julian Neacșu

georgia cea lăpă

debut

TREI NINSORI

dora carbunescu

O aripă din trupul meu a spus

trei heghelii centouri
 trec anii de ursită lum
 e plină meară vine
 se cubrește-n patul meu acum
 creștii mai lesne timpul și destul
 un orologiu și un semn de carte
 ameliilor urlam sub văbi
 că bal la cer acela nu se bate
 mi-am scris cu soare moartea
 sub pământ mi-am scris
 cuvintul înlocălit ca limbile de șarpe
 în jurul giului juiț de frig
 poate e cald în altă lume
 o aripă din trupul meu a spus
 pe cap mi s-a deschis a poartă e genuna
 viermii s-au stricat de ris
 mai pot să mă de cite ori mi-e vremea
 mai pot să beau urcarea cu nisip
 Ce lăcomi de aur își zăvălește părenea
 drumul devine ghată sau țesătură
 dar unde s'atole de ce să tac
 balnavă carnei mi-e de așteptare
 în iele se preface și-n violace
 ochii iubirii mele ca zilele palare

O peșteră mi-e lumea

veșminte bizantine de purpură și aur
 imbracă relicelele corusel și aiaz
 o peșteră mi-e lumea iar eu sint meșter laur
 al lumii personale de gheață și mortar
 dacă aspir la somn mă ceartă iliciei
 cu filifiri de aur m-alungă cucuveaua
 eu făuresc agale ce-au făurit artezii
 în pamul meu se cocce alene peruzeaua

Descintec

Te du și te scaldă
 în apă mult albă
 să-ți fie de soare
 pielea muricioare
 și vino pe seară
 belour de ceară
 și vino pe noapte
 la mere de fier
 cu trupul de fier
 dor vine pe ziua
 ce plătă de piua
 te du și mă cere
 la stăpîni de liere
 că-s mulți și mănuși
 crunți ancuți
 te du și te lupă
 în vorbe de trîntă
 pe cal desnodat
 hrănit cu nucă de om
 și dinții de jar
 armăsar
 mă duc și mă scald
 în sine de brod
 în norul de jar
 fluiur sugrumat
 mă duc și mă lupt
 cu ingeri de argint
 dovedă li-educ
 postă pavon-oglu
 cu suluetul oblu
 care doarme loc
 la umbră de joc
 și decă mă iei
 și decă te iau
 din ochii mei veri
 să-ți faci locuri mari
 ape de pământ
 viață chihlimbar
 lăra lăutar
 descintec în var
 doinește sub lună
 din salul de stîmă
 pe limbă bărbăta
 și nedespicață
 dacă te ascult
 dacă te aud
 peste malul vint
 îți fac legămint
 îți fac jurămint
 întors pe pământ
 ce nouă surori
 de nouă surori
 ursitori leciori
 să nu am parte de
 moarte
 dacă nu-ți sunt reabă
 te du și mă bate
 cu umbrele haine
 smucite și sparte
 în-ți am nevră
 lănci lăute
 frunzele mule
 cărele cu miere din pâr
 de muere
 te du și mă cere
 la mușii de creță
 la apele vii
 la surari cimpii
 și decă mă dau
 și decă te dau
 cind esti lumină
 inimă hoină
 te du și socote
 de-s lafele toale
 de-nou fost pradate
 te du și te soțte
 de domul din belă
 și strig-ți blestemul
 și cheamă-ți blestemul
 te du mai departe
 de ceruri, curate
 și adu-mi dovedă
 lăra inimioară
 dacă vii curat
 șapte soți nemuritori
 zilele să-ți tie
 lerecaci cu laur
 ai tăi au să fie
 numele să-ți ducă
 pin-nu sacre nou
 pin-nu alele stele
 care-s milite
 să nu vii pe drum
 să nu vii pe pod
 de viclem irad
 că esti împierat
 și esti descintec
 să rămi bărbat.

După ce a terminat ilustrațiile la cartea de basme, s-a hotărât să facă niște pânze pe cîmpie din spatele Casei Viziru, sperînd că lucrul va decurge cel puțin ca în prima săptămîină, adică multumitor, dar începuse să-l domine iarăși (ca în momentul părăsirii atelierului de pe Berzel) îndoičila față de sine. Impresia tot mai accentuată a rătăcirii și chinului îl însoțeau. Se trezea în mod regulat pe la orele trei noaptea, rămînea cîteva minute cu privirile prionite asupra ferestrei, teribil de lucid, apoi începea să se frămînte în așternut avînd senzația că niște ciocanele îl bat timples. Era nevoit să se îmbrace repede, să iasă din casă și să hoinărească pînă în zori pe străzile orășelului. Avea oricare de medicamente, nu voia să recurgă la ajutorul somniferelor.

Ocoli zidurile năruite ale fostei cărămîdării, se îndreptă către pîriul ce mărginea cîmpia; se așeză pe mal, scoase din buzunarul de la piept caietul și creionul, se hotărî să schițeze peisajul de dincolo de pîriu. Îi știa pe de rost, aproape că nu trebuia să se mai uite la el. În zăre, dealul cu livezi de pruni, la poalele lui clădirile I.A.S.-ului, lauz și stîlpii de înaltă tensiune. Icu mai multe variante, clipind mereu din pricina intempestivității porcoșului care vîrta în văzduh, deasupra șirurilor simetrice de pruni. Ultimea schiță i se pără reușită, o semnă, apoi depuse caietul pe iarbă, își înconjură genunchii cu brațele și închise ochii.

Sezu nemişcat minute întregi, moleșit alinînd cu intermitență și se deschise prin mînaie fragmente ale tablourilor din ultima expoziție, zimbetele îngăduitoare ale citorva colegi, toas-tul ditirambic roștit la restaurant, seara, de un garezec critic, aplauzele prea spontane pentru a fi sincere, clinchetul voios al cupelor de champagne.

Treceri, deranjat de un zgomot venit din afîra. Într-oare capul și-l zări, la vreo zece metri distanță, pe bărbosul care reușise performanța de a închiria casa fostei profesoare de calligrafie și desen. Golea pipa, o ciocănea de tucul pan-tolilor. Își schimbase îmbrăcămintea, purta pantaloni din velur verzu și o bluză de doc, mototolită, cam uzată.

— Bună, rosti bărbosul. V-am întrerupt rever-la?

— Nu...

— N-aveți chef de conversație, dorea să fie lăsat în pace, să nu fie tulburat tocmai acum, și mai ales în locul acesta, pe care îl considera numai al lui.

— De fapt, continuă bărbosul, am fost rugat, în cazul cînd vă întâlnesc, să vă transmit ceva.

— Mă? Ce anume?

— Bărbosul se strîmbă (poate nu-i convenea sarcina ce și-o asumase), înălță din umeri de parcă ar fi dorit să se scuze și se apropie agale. În-tinse o mînă osasă, foarte bronzată, cu degete agile.

— Permiteți? Mihai Prodan, inginer.

— Androne...

— Mi-a spus Lelentina să vă transmit că nu va mai poza niciodată.

— Niciodată? Așa, hodornic-trone!

— Așa... Amănunț să nu-mi cereți, n-am de unde să le știu. Mi-a condus pînă în dreptul ultimei case de pe strada Balanțel, unde mă dă de a intra în curte, m-a rugat să vă anunț că astăzi seară părăsește localitatea, în mod definitiv și irevocabil. Chiar așa a zis: definitiv și irevocabil.

— N-am să alerg după ea...

— Urmă o pauză lungă, stînjinitoare, întreruptă brusc de Prodan:

— Pot să mă uit la schițe?

— Puteti...

— Îmi plac. Dacă așterneti pe pînă peisajul ăsta, vi-l cumpăr eu. Dar trebuie să vă grăbiți, perspectiva se va schimba în curînd.

— Mută cîineva peisajul din loc?

— Nu-l mută nimeni, dar va fi astupat în întregime, între pîriu și deal se va construi o platformă industrială.

— Indesă pipa, o aprinse și relouă cu voce tăioasă, vindicativă, de parcă s-ar fi așteptat să fie întrerupt, sau contrazis după fiecare frază:

— Va fi o lucrare grandioasă, vă rog să mă credeți! Am condus mai multe șantiere, am muncit în cîteva părți ale țării, dar nicieind n-am fost atât de emoționat. Mă simt adomna unul începător, am trac, azi noapte m-am trezit pe neașteptate, am aprins lumina și am con-sultat înrăși planurile, aveam senzația că ceva nu e în regulă, mă gîndeam că de astă dată puterile îmi vor fi depășite, că n-am să mă pot face față... Teama e amenească, nu?

— Intrebarea era retorică. Androne nu răspun- de, nici nu putea să răspundă, pentru că Prodan reluase monologul, glasul lui revărsa o mulțime amietoare de cifre, alăturate de cu-vinte ca beton, fontă, cărămizi, macarale, che-restea, excavatoare...

— Și, puțin cîte puțin, pictorul fu fascinat de glasul acela pătrunzător, vioi, avu o viziune, un formidabil vis pe care îl trăi cu deosebită acuitate, percepîndu-l cu toate simțurile, văzu largă cîmpie cucerită de zeci de camioane, de macarale, de compresoare, printre care se agită oamenii, bezmetici și totuși ordonați viermucioși, auzi duduul motoarelor, hărmlăiaa unel, simți în nări mîzul de sudor, ames-cat cu cel al pămîntului proaspăt săpat, al benzinei, al uleiului incins.

— Realiză că începea să se însereze doar cînd „astupătorul de peisaje” — cum avea să-l numească mai tîrziu, în glumă, pe inginer — îi pu-se mîna pe umăr. Fe creasta dealului pipiliau ultimele raze de soare, pîriul clipcea lenes, reflexe albastrii, cîmpia se transforma treptat într-o pată cafenie.

— Știi, am să-ți fac peisajul. Astăzi seară con-sult schițele și miine dimineată mă și apuc de lucru.

— Porniți împreună pe cărarea ce ducea către strada Balanțel. În dreptul Casei Viziru, Androne avu o scurtă ezitare, se oprî cîteva mo-mente, își mușcă buzele, apoi porni mai de-parte, oțînd, grăbindu-se să-l ajungă din urmă pe Prodan.

(Fragmente de roman)

radio

Bucuria sportului

De multe ori am lăudat cronicarii razei Orelle Serii — în lumea noastră, fiindcă în general aceste emi-siuni urmăresc un ritm viu al fapte-lor, nu se bazează pe stucatura fadă a oratoriilor de convenție. Rubrica era, deci, apreciată după cuvîntul însă nu am putut rezista tentației de a comen-ta „Orele serii” de luni, pe temă sportivă. Fiindcă în zilele acelea, cînd urmăream cu toții înclînții, la televi-zor, transmisiile campionatelor mon-diale de gimnastică de la Fort Worth, Texas, redactorii sportivi radio, per-fect sincroni, au stabilit în elpele noas-tre de entuziasm legătura (la telefon) cu Melita Rubin, Dumitru Turner, Emi-lia Eberle și Bela Karoly după obti-nera minunatelor victorii, în lung comentate, ale echipei române de gim-nastică. Văzusem pe ecran performan-tele gimnastelor noastre — cu un ochi „experți”, „diesă”, aș zice, mereu mi s'întîlnise de cîteva ani încoace să vadă mișcările corpului omeneș ce și pune în valoare potențele plastice. Nu poate să nu ne turbure din nou o asemenea demonstrație a jocului dintre corp și perfecțio-nia mișcării, latentă în el. Dincolo de frumoasa lor evoluție în văzduhul deodată mai ușor, miraculos lipsit de traniile gravitației, ce mai puteau să ne spună gimnastele? Cuvîntele bucu-rii lor, desigur, rostite cu voci copilă-rești încă — și „Inleptele”. Bela Karoly, „artizan al succesului”, după expresia unui comentator al emisiunii, și-a exprimat fără nici o rețineră en-tuziasmul pentru reușita în întrecere, surpriza recunoșterii pe care el și-a atît de bine cit o meritau. Un moment

feerie, după spusele sale, răspîndind razele unei bucurii cîmpiei și harul, adăugăm noi. Singurul lucru de care ne-a părut rău la emisiunea aceasta a fost că surpriza legată de succesul fetelor l-a făcut pe redactori să nu-l mai amintescă pe Dan Grișu. Serii Cristian Tomescu a avut prietii și re-convîngă (tot la televiziore de tapal că gimnastul român a făcut o performanță imbatăbilă la inele. E plină să ne tocm la spectacolul din sălăuștii de acest nivel, construit în cel pe o pantă lină, dar sigură a performanței, în care sportivii și-au ce-l pînă în primii rînd Mircea Bădușescu, s-au investit cu cea mai bună în-tre-

La aceeași emisiune a trebuit, ca în-viata, Iolanda Balas, singura româncă de aur obținută de ea în 1973 cînd a și stabilit un nou record mondial: 1,3 m la săritura în înălțime. Confesio-nia ei descrie un episod în viața ei — paradoxal — astăzi deosebit de fierulul de mare sportiv. Pentru ea, tînră învingătoare la Olimpiadă, ofi-cialii jocurilor pe stăruțel din Mama a fost o tîrnă, pînă cînd ota de sen-tință antică al demnității și armoniei. Nici unul din celelalte locuri ale lumii pe care ea a avut din plin prietelui să le vadă nu s-a putut compara cu re-velația inexplicabilă, în fond, pe care a avut-o participînd la serbarea ate-tică a omului. Mărturisirea mi s-a părut, în felul în care a fost expri-mată, un „pasaj” radiofonic de o rară autenticitate.

Realizatorii emisiunii: Nicolae Soare și Gabriel Cosma.

Ioana Ieronim

plastică

Redescoperirea sensurilor

MIRCEA MIHAI CIOBANU face într-adevăr un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe care amintim, în al doilea rînd ar putea fi vorba de faptul că pictorul a asimilat în mod deosebit și se prezintă ca un studiu asupra într-o discuție la fața locului (Galeriei Mu-seiului) din orașul Cluj. Într-o discuție cu Mircea Mihai Cioabanu nu se face nădăjduirea și vizualizarea, ceea ce este deosebit de interesant într-o zonă problematică și de căutare. Cîntecul de acasă este, a-cum observăm, o lucrare deosebită care poartă la pădurea de valoare user (deși în exemplul nostru se poate sub-ținea o dependență putînd înțel în categoria lucrărilor deosebite și ferme-cioase pe

Umanizarea cosmosului

Printre poezii care debutează antebelic Ion Sofia Manolescu ocupă un loc distinct și carecum singular, deși a fost asumat în inferna plachetă (Arș Lupu de la „Frize” (G. Călinescu) sau poezii războiului (Emil Manu). A fost de asemenea sositul „elegiac confesional” sau pus sub întințirea lui Bacovia (G. Călinescu), iar mai apoi un buclie „vergilian” (Ion Caraion). A mai fost observată „structura” și „simbolica” în „Lacrimă” (experimental) (Gh. Grigurescu, apoi „fronda nevinovată și lipsa de artificiu a poeziei sale” (L. Raicu). Psihologia poetului se prezintă totuși destul de unitară, de la primul volum *Odihnă neagră*, 1936, la ultimul, *Colțul cu lacrimi*, 1978. Unitate deosebită monotonă, culegerile intermișoare. (*Muntele ascuns*, 1938; *Intințirea cu focul*, 1944; *Soare scufundat*, 1966; *Pînă unde pot muri*, 1969; *Involveru*, 1971; *Intre mine amul și voi cartofii*, 1975; *Asa i-a fost dai Romei*, 1978).

Introducând simbolul „lacrimă” și care privește însă mai puțin formula estetică și mai mult premințea și sporierea universalului tematic. Poetica, programul teoretic e același pe tot parcursul operei: „Mă surp ca ficine / în cercul absolut / sint vis sau stea căzută cu freacă în lut”, scria încă în inferna plachetă (Arș Lupu de la). Intre contingent și transcendent, între materie și spirit, navighează sufletul poetului. Trăiește confundat în elemente, în concret („inimă-mi umblă prin iarba trăită”) dar urcă prin cuvânt în zona diafană și semnificațiilor eterice. Programul rămâne însă întru schimbabil: iată ce scrie în *Ion Sofia Manolescu*: „Cu adevărat eu sint acela / care locuiesc în trupul cu acest nume / care mă despice în două și mă arunc / jumătate în sus, jumătate în jos”. Altfel, de la *Odihnă neagră* (volumul *Involveru*) în dezgheț, razele de dincolo de noapte / sau rezonanță de timpului adus din fiecare. Saltul nu înseamnă, cum s-ar părea, o rupere, o scindare, o renegare a terestruului și transfigurarea și transmutarea lui în poezie. Lumina și „pregătiți-vă, pregătiți-vă, lumini nevrăzute” și în „Lacrimă” și „pământ viu și proaspăt asternut”. Și invers, mișcarea în sus se produce cu contingent și cu totul: „Cind or să-mi crească aripi din lăcrimă / nici urma morții n-o să mai rămână / o să vă semăn prin lacrimi de țele / pregătiți-vă, pregătiți-vă semintele mele”. Tendința poetului e mai curind de risipire în lumea fenomenală: un eros al lucrurilor și prezent pretindevin, o dorință senzuală, de atingere, de contopire cu lumina contingentă: „Rătăcind prin devretimele anotimp / imi satur lacrima / de etira poetului, mă întorc puțin aproape de început / unde mă așteaptă copacul plângând”. Poetii, de asemenea, „din fără somn pământ pe lacrimă și-l pun”. Trăirea în concret devine chiar o morală, aventura în ideal nefind dezbătută decât ca poezie. Venind vorba de etira poetului, derivată din această pasiune pentru concret și fenomenal, trebuie remarcat că o atitudine evidentă este refuzul eroismului pretindevin, bombastic, al idealismului moral, născător adesea de fapte nefaste, ca în plină războiului, extenuarea oamenilor pentru totuși zărnice și fictive. Morală este viața, trăirea în natura firească a lucrurilor, dezagregabilă și constringerea și suprimarea existenței naturale în vederea unor suprastructuri ideologice. Intre mine amul și voi cartofii, un volum în care se întințea două forțe cu două direcții opuse. Rezultă două grupuri de metafore în care lacrima și capătul evoluției de „jos în sus” sau de „sus în jos”. În primul grup, de la materie spre spirit se obțin imagini ca: „pământul din lacrimă”, sau cele mai multe din poemul *Intințirea în colț cu lacrimi*: „într-o marea și se revărsă în lacrimă / într-o cîinele și mă caută-n lacrimă”, „într-o noaptea și se surpă în lacrimă / într-o pământul și se întregese în lacrimă”, „într-o iarba și crește în lacrimă” etc. Iată și imagini constituite prin mișcarea opusă, de la spirit spre materie:

„Că poetul nu tînde spre o transcendere totală, presupunind depășirea și abandonarea concretului în zborul spre inteligibilă, ne-o dovedește imagistica sa, în care abundă percepția senzorială, cuvintele încercate de materialitate: iarbă, iarba, „bozile abastre”, „trecutul în bălătar”, „piatră”, „tuberculii catolici”, „arborii care „țisneau”, „pământul imediat” etc. Universul său este unul panteist, adică un univers în care spiritul se cohoară și se întințea pe sine în lucruri, nu deasupra, nici în afara lor. Dacă totuși voința de transubstanțiere există, voința de ascensiune prin poezie, „pînă la focul înalt”, trebuie spus că ea nu ajunge niciodată „și nici nu vrea să ajungă la revelația idealității prin justicierea realului și se oprește la o altitudine în care existența și creația coexistă. Două metafizice, cele mai frecvente, sînt în acest sens: hărătoare: metafora singelui și metafora lacrimii. (altă la fel de semnificativă, e scotită de Gh. Pitul, metafora muntelui). „Single” e simbolul preferat, în ordine epistemologică. El înțînim mai în fiecare poezie cu sensuri adesea divergente, dar cu pornirea de a explica și reprezenta toate procesele vieții: un concept sinteză în care se întințea elementele cu originea lor, obiectele cu subiectivitatea lor, prezentul lucrurilor cu trecutul lor ancestral, nefița cu ființa ei, efermerul cu eternitatea lui. Se leagă în „single”, uneori, contrarii obișnuiți inconciliable: instințul și puritatea („ai strigăte în singe cu unduire de clopot”); altele semnificative adicimii imperceptibile: „Cu mult înainte de a mă naște / Din misterul singelui îndepărtat”. Metafizicele firești își rămîie single în care dorm tresărind umbrele staturate. Făurite de pământ românesc”. Prin obscure elaborări ale „singelui” s-a născut poporul român: „lupoalei” române „am băut grahul și singeul cu legiuni cu tot pînă cînd întințea singelui / și / s-a leagă în „single” / pînă mint sacru / pînă cînd întințea singelui / au întințea în pământ românesc”. Tot aici se întințea spiritul poetului cu materialitatea lumii: „imi scapă în singe cîmpia”, sau mișcarea vi-

CONTEMPORANII NOȘTRI

ION SOFIA MANOLESCU

CORNEL REGMAN

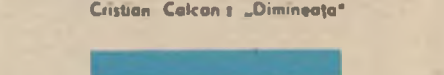

ION VLAD

lăliații orbe, cu ascunse îndepărtate și implacabile cauze: „și bivoli în turme, se-nțor minaiți de-o spaimă / ce le-o șoptea în singe străvechi mitologii”; „era firesc să ne strigăm single imuabil”; „prin transcendentele singelui / umbra mea se lăsa desputată”.

Dacă metafora „singelui” este elocventă pentru poezia lui Ion Sofia Manolescu în ordinea reprezentării universalului, metafora „lacrimii” e elocventă în ordinea transfigurării lui. Transfigurarea nu presupune repetiția desfigurarea cosmosului pînă la revelația prototipurilor geometrice, goale, ca în poezia ermetică, deși un soi de ermetism (în ultimele volume cam abuziv) ne întințea și în poezia sa. Ascensiunea se oprește la un punct în care obiectele rămîie însele, primind, în plus, o transparență sau transclăditate prin care se întințea reflexe dintr-o altă lume, fără chip concret și fără densitate.

De fapt, transcenderea se întințea prin poezie, prin „cuvînt”, iar cuvîntul, cum s-a văzut, are menirea să negocieze între cele două lumi. Cum se petrece interacțiunea lor, ne-o spune imaginea „lacrimii”, egală ca frecvența cu imaginea singelui. Ea ne vorbește intruciva și de poetul elegiac de care amintea George Călinescu și care, în fața columnei „înălțată pe fruntea latină”, și-a „împodobit înima cu relicve” și „închinat a lacrimă” pentru toate suferințele lumii”. Dar „lacrima” devine ceva mai mult, o substanță în care lucrurile trăie și se purifică în spirit, și unde spiritul se condensează în ceva perceptibil, iar transcendentul e convertit în imanenț. E central, nodul în care se întințea două forțe cu două direcții opuse. Rezultă două grupuri de metafore în care lacrima și capătul evoluției de „jos în sus” sau de „sus în jos”. În primul grup, de la materie spre spirit se obțin imagini ca: „pământul din lacrimă”, sau cele mai multe din poemul *Intințirea în colț cu lacrimi*: „într-o marea și se revărsă în lacrimă / într-o cîinele și mă caută-n lacrimă”, „într-o noaptea și se surpă în lacrimă / într-o pământul și se întregese în lacrimă”, „într-o iarba și crește în lacrimă” etc. Iată și imagini constituite prin mișcarea opusă, de la spirit spre materie:

Cristian Calcan: „Dimineața”

„într-o cuvînt și se prelinge în lacrimă / într-o dragostea și se preface în lacrimă”; „într-o țară și înțințea în lacrimă”; „într-o sufletul și renaste în lacrimă”; în lacrimă se exprimă impresia în fața operei de artă: „zăgăzuit aleamul-mi deplîng / sau lacrima strivită-n ochiul sting / cînd nu mai știu pe unde să admir / li-cărilor înalte strășugiri”. „Lacrima” apare totodată ca oglindă pentru sufletul poetului, în care trăirile prind un contur vizibil și perceptibil în toată întințea și înfăbiul lor. Pe de altă parte, ea subiază regnurile și, invers, imblințea recile sențe făcîndu-le accesibile sensibilității noastre. Dacă poemele lui Ion Sofia Manolescu, cum scrie undeva „n-au revoluționat omenețea”, ele introduc în schimb un fluid cald în univers, iar astfel ni-l apropie și ni-l umanizează. Și nu e care acesta unul din rosturile poeziei adevărate și ale poetului dintotdeauna?

Marian Vasile

Veghea ideii

nu este deloc un critic comod, Cornel Regman? Iar atunci cînd folosec cuvîntul „comod” nu mă refer la felul propriu lor pelecet tăișului pot simți, pe analitic specific studiilor sale, ci încerc să circumscriu însăși atitudinea exegetului față de propriul său act critic. Pentru Cornel Regman totul este un etern început. Chiar dacă scrie despre un autor ale cărui cărți îl sint binecunoscute, ba chiar le-a analizat de mai multe ori, criticul pare a se afla în preajma unei noi geneze, care apare recent apărută modifică înțeleșurile și profilul creației anterioare, prevențea un nou orizont de semnificații, cere deci o privire în egală măsură totalizatoare și lipsită de preconceții Totalizatoare, pentru că trebuie judecată din nou întreaga lume a autorului, trebuie identificat ceea ce unește și ceea ce desparte diversele etape ale creației lui. Lipsită de preconceții, deoarece existentul (în materie de operă și idei) trebuie să înfățișeze fluentez felul în care este receptat acel cîmp virtual care este încă creația literară, nesupușă exegezei. Iată de ce urmărim parca legile celei mai firești mitologii ale începuturilor, autorul nu se știește, află în fața unui nou text, să ne prezinte mai întâi contextul în măsura semnificații preexistente în care el se întregea. Operație pur didactică, vor spune poate unii în fata unei asemenea metode! Și se înșeală amarnic, căci adevărat act critic nu este numai o scriitorie „încercare” a unei creații, ci geneza unui cîmp de semnificații în măsura a definișea universul unui autor, în tot ceea ce a scris el. Iată de ce fiecare studiu este o sinteză a unei deveniri literare, chiar dacă lucrarea analizată nu este, la rîndul ei, o împlinire a aceleiași deveniri. Gestul critic transgresează aici limitele expresiei literare.

Cornel Regman poate fi definit ca unul dintre acei critici pentru care nu alinucarea jucășă a creionului, ci jocul ideilor este cel care generează imaginea desprinsă a scriitor. Precedim deci efortul conceptual de a sesiza ce este și opera. A genera și a înțînțea în opera este o opera. Aceasta nu înseamnă că autorul nu are stil! Din contră, frazele sale se scurg tumultuoase, minate de un adevărat patos al ideii în devenire. Formulele memorabile, disocierile subtile se nasc nu din păsturea (ori abigrită) de a înțînțea cuvintele, ci dintr-o permanentă căutare a formei exacte, a formulei care definește o situație literară. Esențial este, pentru Cornel Regman, momentul în care poate surprinde glasul autorului, acel punct zero al emergenței unei opere din care poate începe să-și deruleze firul (exegețic) al Ariadnei. Într-un fel s-ar putea spune că el caută o himeră, dar o himeră care, chiar dacă nu este palpabilă, este, cel puțin, vizibilă. Numele ei ar putea fi, aproximativ, intenția autorului. Nu cea vădită și recunoscută. E vorba de acea instanță ultimă, nemăsurată, evidentă doar în operă, în actual creator care instaurează o lume de înțelesuri artistice. Poate că este un „daimon” dar, în orice caz, este o instanță identificabilă în textul literar. Criticul nu începe de la referințe, ci se îndreaptă spre „un ultim resort” care pune în mișcare ansamblul operei. Drumul nu este lung, căci autorul are ochii erudit, și mai ales, rara deprindere și putere de a sesiza cu exactitate acele „toposuri” care definesc geografia unei structuri literare. Suma și sinteza lor vor trimite către rădăcinile primei, către acele puncte originare de unde a izvorit semnificația unei cărți.

Polemica lui Cornel Regman derivă din chiar această instaurare în inima labirintului. Nu este o dispută dintre critic și autor, nu este nici o dezbateră asupra unor resturi ale esteticii. Este, cel mai adesea, o imprecizie adresată autorului (cel care are dreptul să se apere) și a zărit autorul (cel care ar fi putut să fie). Mai întotdeauna Cornel Regman este revoltat de falsul delict literar: de aici pasiunea pentru identificarea tenciorului unui scriitor, a evoluției sale, a afirmațiilor sale neustimite și inconsecvente. Pe această ultimă, nemăsurată, evidentă doar în operă, în actual creator care instaurează o lume de înțelesuri artistice. Poate că este un „daimon” dar, în orice caz, este o instanță identificabilă în textul literar. Criticul nu începe de la referințe, ci se îndreaptă spre „un ultim resort” care pune în mișcare ansamblul operei. Drumul nu este lung, căci autorul are ochii erudit, și mai ales, rara deprindere și putere de a sesiza cu exactitate acele „toposuri” care definesc geografia unei structuri literare. Suma și sinteza lor vor trimite către rădăcinile primei, către acele puncte originare de unde a izvorit semnificația unei cărți.

Cristian Calcan: „Nebură statică”

unul scriitor. Se poate vorbi acum de pasiunea criticului pentru a detecta tot ceea ce nu este așa cum trebuie. Dar, și întrebarea este firească, cine știe ce înseamnă acest „cum trebuie”? El se furizează însă pretindevin, ca o instanță relativă, ca un punct de echilibru între diferite cîmpuri de forțe. Valoarea de la operă la operă, fiind însă întotdeauna aceeași (chiar dacă nu este egal cu sine însuși). El prefigurează tensiunea dintre puterile autorului și opera sa, între ce a scris și ce scrie, între tradiție și fenomenul cultural contemporan, între concepțiile estetice și materia creată, s.a.m.d. El este un permanent „într-o” în trășitura de finitorie a criticii lui Cornel Regman să tocmai în puterea de a-l detecta și scoate la iveală, între și dintre atitea și atitea forme schimbătoare, pe care universul literar le naște și hrănește în spațiul său. Sîndu-se aici, criticul lui Cornel Regman este „plinditor” în sensul în care ea relevă cele trei dimensiuni inerente oricărei creații; este, poate fi, trebuie să fie (actual, virtualul și necesarul).

De altfel, într-o ultimă circumscriere, am putea spune că al lipseș (nu criticului, căci nu o vom putea și niciodată, ci textelor sale) ideal-precunpute, inamicitățile distrugătoare și generalizabile priplite. Fie că este vorba de a desfința o operă minoră, fie că e vorba de a înființa orizontul de înțelesuri ale unei mari creații, nici elogiativul și nici depreciativul nu cum-pănesc excesiv. Autorul evită greșeala (de sor-tire romantică hănușoasă), a altor critici care cred că eroarea este un semn al patosului creator, iar unilateralitatea perspectivelor o dovadă a puterii de selecție a spiritului critic. Critica lui Cornel Regman este deci una a totalității, în permanența lor dinamică totalizatoare.

Mihai Coman

Sisteme convergente

Înt-o grupare de spirite precum: A. Marino, R. Munteanu, S. Iosifescu, M. Martin, S. Alexandrescu, Al. Călinescu, T. Oltanu, numele lui Ion Vlad înseamnă o voință de sistem interpretativ cu totul aparte. O generoasă și deplin funcțională erudiție, capacitatea esențială — de reordonare sintetică a valorilor din spații largi de cultură, întemeierea fiecărui act critic parțial din perspectivele unui ansamblu teoretic original reprezintă garanțiile unei opere de rezonanță spiritală. În labirinturile cărților sale pline de capcane atrăgătoare care dau gustul surprizei și resprăta largă a ideilor, dublată de cea întințea, a analizelor pe detalii revelatoare, firul

Cristian Calcan: „Nebură statică”

în critica literară, unde va fi înlocuită prin suprasensurile textelor, operație diferită de simpla comparare a lor, prin care se reliefează rețele de asociații, imagini obsedante și involuntare ce pot fi conștate într-o structură comună numită de Mauron *mutual personal*, expresie a personalității inconștiente a autorului. Cu toate că perspectiva generală a lucrării călinescane este una comparată și deschisă către autor, cit și spre contextul creației poetului, în cadrul legăturilor interioare relevante între mica priză analizată și marile poezie sau piese de teatru, poezie, poezie critică utilizată adesea tehnica psihocriticii ulșcioare. Astfel, suprapunind *Araratul* foranoului *Tăcuș* cu *Egiptul*, *Via, Cezaș*, *Cu giandri și cu imagini*, Călinescu scrie: „N-am putea înșta aici asupra factorului inconștient de această viziune subterană, dar trebuie să observăm, în treacă, că „mortul” și „doma” sint elemente tipice ale imaginației eminesciene cu un puternic caracter oniric”; accentuând apoi, tocmai legăturile atât de importante în teoria francezului „Imaginația este mult mai profundă, Freud, Rank dau interpretări ce pot fi respințea într-un caz sau altul, dar care la Eminescu, dată fiind frecvența visului lacustru, devin, în linii generale, pline de substanță și, oicum, canabile să ne înduce o categorie sub care anume imagini ale lui Eminescu să iasă mai organic legate între ele”. În acești sens, sint orientate și alte afirmații („Scăzuta de cadaveric de răcoasă reptăci, dragocetă nu întovărășită cu moartea, ci îndreptată către ființe moarte, necroterica aceasta, în sfîrșit, cu aer de cult esteric... sint tipice eminesciene”). Urmate de o demonstrație prin suprapunerea textului analizat cu fragmente din *S'rionii*, *Fotă în ordina de cur*, *Lucașfărl*, *Moartea lui Ioan Vestimie*, *Mortua est*, un proiect de mușel.

Fără a fi interesat de aspectul pozitiv și teoretic, Călinescu poate fi deci socotit, chiar și imotivata voinței sale, un precursor al metodei de analiză a textului critic esențial este centrarea asupra operei.

Ariadnele este noțiunea de lectură, o noțiune adeseori nedreptățită de cercetători și care își impune de la o vreme într-un mod tot mai hotărîtor reanalizarea și repunerea în drepturi. Firul acesta al lecturii, înțînțea ca „eveniment al cunoașterii” și care cutreieră labirintul Operei lămurind în măsura în care se autolămurește, este cel care asigură o triplă deschidere sistemului interpretativ al lui Ion Vlad: înțînțea analitic conceptualul permite abordarea nivelului scriiturii; cea de cîndure apoi la meditația asupra actului critic valorizator, pentru că, în al treilea rînd, s-a permis analiza nivelului comunicării (la gradului de comunicare al operei și al comentariului). Nucleu analitic și nivel de sinteză și axiologizare, teorie a literaturii propriu-zise și teorie a interpretării critice, liant al demersului istoric și al celui analitic-valorizant, element esențial într-o teorie a recepției, premisă a teoriei genurilor, factor dinamic în evoluția sistemelor estetice, cu coeficient egal de aplicabilitate în domeniul științific și în cel speculativ al gândirii literare, lectura capătă în eșorul sistemului de față rolul de energie a cunoașterii și de element activizant al potențelor creatoare. Dacă tripla deschidere enunțată — către teoria operei literare, a operei critice și a sistemelor de comunicare — lărgeste considerabil aria de investigație și interes a comentariilor lui Ion Vlad, alte două caracteristici vin să confere soliditate sistemului. Prima este perspectiva marxistă a abordărilor, raportul (cu transfer reciproc de funcționalități) dintre planul istoric determinat și cel al individualității în creație. Cea de-a doua caracteristică este dată de metodele convergente asimilate și practicate de Ion Vlad, analiza de tip istoric și „decuparea” fenomenologică, demersul științific și cel speculativ, abordarea structurală și cea comparată, teoretizarea cea mai aridă și folioleistică înțînțea, perspectivele estetice și cele pozitiviste, abordarea egală și nepartinitoare a literaturii tradiționale și a celei moderne, fiind, toate, lențele convergente ale unui sistem analitic, evident neîncheiat, dar edificat puternic în părțile sale vizibile.

Sistemul lecturii urmează în cazul lui Ion Vlad un traseu specific, cu un foarte accentuat grad de funcționalitate, un traseu care valorifică la modul superior-teoretic orice element parțial analizat de la foliolele conștate la primele etape: cadrul actualitatei fenomenologică abordată, pînă la înscrierea acestuia într-o sumă exponențială de fenomene ce indică realitatea perenă a sa, fiecare carte a lui Ion Vlad are ca element original recența, intervenția promptă, înălțurii realizării analitice a ansamblului în contextul unei teorii a recepției și valorizării literare. La un alt nivel, aceste ansambluri se regroupează de-a lungul unor coordonate universale, înscrișdu-se în evoluția generală a literaturii, a criticii și istoriei literare, înțînțea a literaturii propriu-zise și a teoriei a literaturii propriu-zise pe baza teoriei interpretării literaturii. Într-o analiză și sinteză (1970) afirmă desideratul esențial al sistemelor convergente („examenul interdisciplinar tînde spre integrarea faptelor de artă pe care judecăm conștate și apropiem pînă la identificarea cu operele literare necesitățile vitale a teoriei literare, abordînd apoi „dinamica formelor și sensul variabilității operei literare” din punct de vedere marxist și exersînd „o analiză structurală a operei” (cel mai substativ capitol al cărții) pînă la evoluția social-estetică diferite (Th. Mann, Camil Petrescu, Breanu, Faulkner și E. Barbu). *Descoperirea* intrinsecă (1970) reafirmă primatul analizei intrinsec dublată de „un real sistem de referințe la fațeta de cultură produsă în evoluția social-estetică a nucleului cărții esențiale a lui Ion Vlad, care este *Povestirea — destinații unei structuri epice* (1972), lucrare de mare anvergură și puțin abordată față de interesul pe care-l prezintă. Examenul teoretic exemplar, valorificînd cele mai noi și profunde teorii europene ale epicii, cărțile al urmează un stil înalt al „posterior” românesc în secolele XVI-XVIII și analiza funcțiilor ceremonialului narativ din perspectiva teoretică a povestirii ca „sema al semnificării epice”, — fac din această lucrare un nivel de abordare esențială, în cea mai bună tradiție a metodei „Convergența metodelor și criteriilor” și „codul lecturii” ca succesiune de etape inițiale cu scop constructiv, formează nucleul altor cărți, *Convergențe* (1972) unde recențele și articolele ocazionale se grupează în jurul a două teme: literatura de frontieră și teoria interpretării critice. Lectura se orientează cu precădere asupra zonelor mai puțin cercetate ale unor opere („Cîntecul Mioarei” și „Lisaveta” la Sadoveanu, proza lui D. Anghel și Alexandru, teatrul lui Iorga și D. R. Popescu, etc.) înțînțea o teorie a recepției critice-românești, a evoluției gustului și nivelelor valorizatoare. Aria este lărgită în *Lecturi constructive* (1975), prin analiza literaturii confesive (cap. V), cartea fiind o suită de re-citiri prin care se înțînțea perspectiva asupra literaturii de recepție. Cap. III (*Lectura prozei*) poate deveni nucleul unei sinteze asupra romanului românesc contemporan. În fine, *Lectura: un eveniment al cunoașterii* (1977) decantează nuanțele de pînă acum ale noțiunii de lectură: ictiune și reținate, informare și comparatismul istoric, patetică, semiotică și comparatismul istoric, literaritatea textului și nivelele recepției, problema semnelului și a comunicării, ambiguitate și plurisemie, toate urmate de aplicații asupra unor maniere critice divergente, dar care înseamnă o viziune unitară a valorizării operei prin comentariu, creează premisele unei teorii a recepției în spațiul criticii și istoriei literare românești, care, alături de configurarea unei poezii a romanului, formează o posibilă cale de viitor a sistemului interpretativ de care ne ocupăm.

La 50 de ani, Ion Vlad este un critic de generoasă deschidere metodologică, cu o operă pentru care temeiul interpretării îl constituie tocmai dinamica rapidă a lecturii plurivalente. Ceea ce reprezintă garanția generoasă a unei continuități întru totul profitabile.

Dan C. Mihăilescu

Urmare din pag. 1

tr-un spațiu extraordinar de vast — filozofie, științe oculte, esoterism și studii egiptologice, istorie, literatură universală și uriașul tezaur al manuscriselor poetului. Analiza demurează eulsoadele narative în „amintirile” semnificative în înțînțea unghiul cel mai apropiat de concepția înăruirii scriitor: filozofia budho-schopenhaueriană, și oferind serii de opere și autori în care apar subiecte sau pasagi comune, adevărate „toposuri” ale literaturii fantastice sau senzaționale romantice — Th. Gautier, fiind, de drept, cel mai ades invocat. Demonstrația păstrează un ton neutru, Călinescu expune filatiile tematice sub semnul posibilității și al răspîndirii acestora într-un adevărat stil romantic internațional (ca odinioară goticul turzii), păstrînd un dozaj exact între influențe și originalitate fără a analiza, însă, ca în alte scrieri ale sale, cit de mult viziunea de geniu eminescian transcende motivele generale sau cit de mult sensibilitatea sa deviază de la normele romantismului, fie spre barocul anterior, fie spre poezia modernă. Comparînd castelul și parcul eminescian cu produsele transanștice ale unor Matei Maria Bărdarș sau Ariosto, scriitor se oprește însă aici și la B. Croce în „Storia dell'età barocca in Italia”, barocul din Seicento este o categorie negativă cu toate că maturoza și metalul prețios, pietrele scumpe și oglinzile, strălucirile și anele amintesc mult mai mult de arhitectura manieristă a scării lui Michelangelo de la biblioteca Laurentiană de Bernini și Baromini sau de cea a pomelor unor Saint-Amand și Tristan l'Herminet. Dar și Archueus alchimic, androgynul, lumea mistică a aparanta ingineriei, androgynismul, viața în vis, lumea de teatru, funebul și obsesia morții sint din rangul marilor teme manieriste. Este surprinzător, de asemenea, că de mult se suprapune trecerea marchizului Alvarez (Spania este și ea un spațiu baroc aparte: „acțiunea, în genere, a scrierii romantice se întințea în Italia și în Franța” scrie G. Călinescu), prin săliile cuprinzînd „omnipotenta o-

G. Călinescu și direcții ale criticii moderne

menescă” — argint, aur, pietre scumpe, — pînă la ultima sală a castelului („Atotputernicia omenească era strînsă-n suferință... Mai deschise o use și... zări un scriu acoperit cu o pinză albă... El dete pinza într-o parte. O teastă goală, cu gura rînjită se strimba par-că la el...”) cu scrișul tablou emblematic „Ambasadorii” al lui Holbein. G. Călinescu optează însă, în lucrarea sa de doctorat ca în analizele structurale de mai tîrziu pentru „înțînțea” diaconică a textului, alegînd perspectiva orizontală, spațială, într-o vastă operație sincronă. Nu este singura prefigurare a metodelor analitice ale faimoselor critici contemporane. În *Opera lui Mihai Eminescu*, lucrare cu care Călinescu își completează sustinerea examenului, întințea o netă respingere a „tehnicii exterioare”, cu alte cuvinte a analizelor formale ale mijloacelor retorice în sine, fără pătrunderea funcționalității lor structurale în text. Și tot acolo, întințea poate una din primele analize de structură fonetică în pur spirit structuralist modern: două demonstrații lîpse de funcționalitate a două splendide rime la Alecsandri (*candelabre-cababre*), Călinescu scrie: „În schimb o rimă banală, participială, la Eminescu duce versuri de neuita”. „Lar poezie mi se slăviri de valuri rezecție. O pasăre plîștește cu aripi ostentive... din cauza greii de analiză de-atîmîneri, a absorșiorii urechii și a gîndului într-o ordine de sunete și imagini concurente, înclîpîndu-lă între eternă a aoes în zgomote surde „pes., slo., valuri... rep., pes., plo., ost...” și lupta înegală a două aripi imputriva a mi de valuri”.

În analiza „Avatarilor...” Călinescu întreve-

posibilitățile psihanalizei (cu alții mai mult cu cit structura halucinantă a scrierii accentuă un astfel de demers critic), dar și limitele evidente ale metodei medicale aplicate fără modificări spațiului artei. Soluția călinesciană premerge cu mult — fără formulări teoretice ci prin modalitate practică de lucru — psihocritica lui Charles Mauron. Criticul francez vrea să lege știința de artă, fără a pierde din vedere textul și fără a da diagnostic. Metoda asociațiilor libere, fun-

Cristian Calcan: „Florile toamnei”

damentală în cura psihanalitică, este înoperantă în critica literară, unde va fi înlocuită prin suprasensurile textelor, operație diferită de simpla comparare a lor, prin care se reliefează rețele de asociații, imagini obsedante și involuntare ce pot fi conștate într-o structură comună numită de Mauron *mutual personal*, expresie a personalității inconștiente a autorului.

Cu toate că perspectiva generală a lucrării călinescane este una comparată și deschisă către autor, cit și spre contextul creației poetului, în cadrul legăturilor interioare relevante între mica priză analizată și marile poezie sau piese de teatru, poezie, poezie critică utilizată adesea tehnica psihocriticii ulșcioare. Astfel, suprapunind *Araratul* foranoului *Tăcuș* cu *Egiptul*, *Via, Cezaș*, *Cu giandri și cu imagini*, Călinescu scrie: „N-am putea înșta aici asupra factorului inconștient de această viziune subterană, dar trebuie să observăm, în treacă, că „mortul” și „doma” sint elemente tipice ale imaginației eminesciene cu un puternic caracter oniric”; accentuând apoi, tocmai legăturile atât de importante în teoria francezului „Imaginația este mult mai profundă, Freud, Rank dau interpretări ce pot fi respințea într-un caz sau altul, dar care la Eminescu, dată fiind frecvența visului lacustru, devin, în linii generale, pline de substanță și, oicum, canabile să ne înduce o categorie sub care anume imagini ale lui Eminescu să iasă mai organic legate între ele”. În acești sens, sint orientate și alte afirmații („Scăzuta de cadaveric de răcoasă reptăci, dragocetă nu întovărășită cu moartea, ci îndreptată către ființe moarte, necroterica aceasta, în sfîrșit, cu aer de cult esteric... sint tipice eminesciene”). Urmate de o demonstrație prin suprapunerea textului analizat cu fragmente din *S'rionii*, *Fotă în ordina de cur*, *Lucașfărl*, *Moartea lui Ioan Vestimie*, *Mortua est*, un proiect de mușel.

Fără a fi interesat de aspectul pozitiv și teoretic, Călinescu poate fi deci socotit, chiar și imotivata voinței sale, un precursor al metodei de analiză a textului critic esențial este centrarea asupra operei.

«Sub streășina lunii»

Urmare din pag. 1

neplîngăreții gorunilor”, identificîndu-se, astfel, cu sentimentul de recunșterea a valorilor înalte, de care nu pot fi animați decît cei superiori stiletici.

Dacă mai mult de jumătate din poeziile ce alcătuiesc volumul „Sub streășina lunii” pot fi încadrate sub semnul tradiției, poemele cu care să încheie cartea („Voi că-ntr'ate, Ea, Sub streășina lunii, Prospect, Poate, Căltînd spre Toboso, Romantică, Peron) sint viziuni de o eueritorie modernitate. Ne rezumăm să cităm doar unul din aceste poeme: „...probabil, disperșur gălci (imi spun) / Domnul acesta dierier cri” / La rever / Îi licărește, suavă, camelia / Contorului Geiger / Cum dau să mă apropiu aborează subit / Zîmbetul 307 / (în acest imponderabil eum, / zîmbetele poartă matricolă, / Ca-n evul arhaic, tramvaiele / Nici noapte, nici zi — / Ci un fel de lumină / filtrată prin zeze membră / De unde adie-antipetic / Un zefir programat / Si-o înștie ca-n piramide / / (pînă și gîndurile / Trece mai întîi / Prin aspiratoarele de zgomot / / În ce noapă dorșii ? / La ce oră ? / Mă-ntrabă din cugă ecranului / În matul, sălciul esperantă cu prefixelor, / Zîmbetul 307 / ...du-te-vino de trenuri, / / Cu fruntea plecată / Mă încumet / / Spune-mi, vă rog, / De la care peron / Mai pleacă / Vreun tren spre noi înșine ?” (Peron).

Odăta cu apartința acestui volum la Fădura „Eminescu” (redactor Nelu Onicea) ne bucură — constatăm că poezia lui Lucian Dumitrescu (în care înțînțea „cîrpinguri de plastic” și „privighetori cu tranzistori”) s-a înnoit.

15 DECEMBRIE, 1979

90 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI

Jean Cocteau

Marea

Se mănâncă. Și se bea. Singurele simțuri...

În salivă se-nvășcă. Cu privirea-n jos, mear. Pe rind se-afară și-i omăruș.

Cleopatra, Salamea. N-au urit, pe cîte stiu. Cum urăște ea, de-aceia.

Căi de măt și sete-adîmă. Schimbă ochi de porțaza. Podgoreni și-i mămăruș.

Se mănâncă. Și se bea. Singurele simțuri...

Saliva mării, prapăștia și lîmă. Dîndu-se în lărmă, trecește-nivip.

Îmi place cărnutețea voastră pură. Cînd eu de-ja-s al lermii seare crudă.

Postuma. Iar mi se deschide Timpul perida garanțeză.

Carutul par. Cărutul par, cînd tineretea-l poartă...

În românește de C. D. Zeletin. Și, tînar, nebunia ce-adină rîvnească sî tu!

Mă duc... Unde? Nu știu... Mă duc... Unde, iar moartea ce

Se uită cum alunecă pe pavimenta coastă. Ce duce la normin...

Paul Alexandru Georgescu. În prima convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a doua convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a treia convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a patra convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a cincea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a șasea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a șaptea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a opta convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a noua convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a zecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a unsprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a paisprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a cincisprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a șaisprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a șaptesprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a optsprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a nouăsprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și una convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și două convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și trei convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și patru convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și cinci convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și șase convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și șapte convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și opt convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și nouă convorbire, cu Alfonso Lopez...

CULTURA ROMÂNEASCĂ ÎN LUME

ÎN PERIOADA 25 NOV. - 1 DECEMBRIE, un Colectiv al Teatrului Mic a prezentat în sala Teatrului de Văzduhi...

NUMĂRUL 2 din Cahiers roumains d'etudes litteraires conține seria substanțială a acestei prestigioase publicații...

DE CURBUND, în Portugalia a avut loc o expoziție unică în felul său...

expoziția Ex-libris romenos sobre feleciere remanese ex-libris-uri din colecția Clubului Sindicalist...

filanului român. Cîmă dînr-o prezentare făcută cu grilele unui expoziții mai vechi...

Îmi place cărnutețea voastră pură. Cînd eu de-ja-s al lermii seare crudă.

Postuma. Iar mi se deschide Timpul perida garanțeză. Mă duc... Unde, iar moartea ce

Carutul par. Cărutul par, cînd tineretea-l poartă. În românește de C. D. Zeletin.

Mă duc... Unde? Nu știu... Mă duc... Unde, iar moartea ce

Se uită cum alunecă pe pavimenta coastă. Ce duce la normin...

Paul Alexandru Georgescu. În prima convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a doua convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a treia convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a patra convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a cincea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a șasea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a șaptea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a opta convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a nouă convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a zecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a unsprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a paisprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a cincisprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a șaisprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a șaptesprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a optsprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a nouăsprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și una convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și două convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și trei convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și patru convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și cinci convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și șase convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și șapte convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și opt convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și nouă convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și zece convorbire, cu Alfonso Lopez...

Public și cultură

Beaubourg este în Parisul contemporan, punctul de atracție, cum a fost și a mai rămas Tour Eiffel.

Impunătoare construcție de oțel, sticlă, beton, plantată în inima capitalei franceze, avînd în fațadă unel gări, sau a mai rămas Tour Eiffel.

Principala preocupare a constructorilor pare să fi fost ca oaspeții noștri să se încerce deplin libertății de mișcare în parametri, altminteri complicată.

Principala preocupare a constructorilor pare să fi fost ca oaspeții noștri să se încerce deplin libertății de mișcare în parametri, altminteri complicată.

Principala preocupare a constructorilor pare să fi fost ca oaspeții noștri să se încerce deplin libertății de mișcare în parametri, altminteri complicată.

Principala preocupare a constructorilor pare să fi fost ca oaspeții noștri să se încerce deplin libertății de mișcare în parametri, altminteri complicată.

Principala preocupare a constructorilor pare să fi fost ca oaspeții noștri să se încerce deplin libertății de mișcare în parametri, altminteri complicată.

Principala preocupare a constructorilor pare să fi fost ca oaspeții noștri să se încerce deplin libertății de mișcare în parametri, altminteri complicată.

Principala preocupare a constructorilor pare să fi fost ca oaspeții noștri să se încerce deplin libertății de mișcare în parametri, altminteri complicată.

Principala preocupare a constructorilor pare să fi fost ca oaspeții noștri să se încerce deplin libertății de mișcare în parametri, altminteri complicată.

Principala preocupare a constructorilor pare să fi fost ca oaspeții noștri să se încerce deplin libertății de mișcare în parametri, altminteri complicată.

Principala preocupare a constructorilor pare să fi fost ca oaspeții noștri să se încerce deplin libertății de mișcare în parametri, altminteri complicată.

Întîlniri cu Alfonso López Michelsen

În prima convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a doua convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a treia convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a patra convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a cincea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a șasea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a șaptea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a opta convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a nouă convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a zecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a unsprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a paisprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a cincisprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a șaisprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a șaptesprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a optsprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a nouăsprezecea convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și una convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și două convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și trei convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și patru convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și cinci convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și șase convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și șapte convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și opt convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și nouă convorbire, cu Alfonso Lopez...

În cea de a douăzeci și zece convorbire, cu Alfonso Lopez...

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dragoș, Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), Teodor Bals (secretar responsabil de redacție)

REDACȚIA : București, Piața Școlii Nr. 1, tel. 17 32 09. ADMINISTRAȚIA : Calea Victoriei Nr. 115, tel. 50 74 96. ABONAMENTELE : 3 luni - 13 lei ; 6 luni - 26 lei ; 1 an - 52 lei. Tiparul executat la : COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA ȘCINTEI”